

دستورالعمل اجرایی آیین نامه کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار در مراکز بهداشتی درمانی (بیمارستانها):

مقدمه:

دستورالعمل اجرایی آیین نامه کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار در مراکز بهداشتی درمانی طی نامه شماره ۳۰۶/۱۷۲۶۱۲ تاریخ ۸۹/۹/۱۷ رئیس محترم مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به دانشگاه های علوم پزشکی کشور اعلام گردید و از طرفی رئیس محترم مرکز سلامت محیط و کار در نامه شماره ۳۰۶/۱۶۶۱ مورخ ۹۰/۲/۳ خود به معاونت های بهداشتی دانشگاههای علوم پزشکی، ضمن ارسال برنامه عملیاتی "ارائه خدمات بهداشت حرفه ای به گروه پرستاری" و اعلام اینکه این امر از اولویت های اداره خدمات بهداشت حرفه ای و مشاغل خاص آن مرکز می باشد درخواست نموده تا معاونت های مذکور با همکاری حوزه های درمان دانشگاههای علوم پزشکی و کمیته های حفاظت فنی و بهداشت کار دایر در بیمارستانها نسبت به پیگیری موارد مرتبط اقدام نمایند.

از طرف دیگر قبلاً نیز "دستورالعمل اجرایی سلامت، ایمنی و بهداشت عوامل اجرایی مشمول ماده ۵ قانون مدیریت پسماندها" جهت اجراء به بیمارستانها و مراکز درمانی کشور اعلام گردیده است.

که با وجود استناد به این مجموعه دستورالعمل ها، بکارگیری هر چه سریع تر نیروی متخصص و تحصیل کرده بهداشت حرفه ای جهت پیگیری مفاد دستورالعمل های فوق الذکر، تشکیل کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار در مراکز بهداشتی درمانی و ارائه سایر خدمات سلامت کار به پرسنل زحمت کش رده های مختلف بیمارستانها و مراکز درمانی کشور ضروری است.

دستورالعمل اجرایی آیین نامه کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار در مراکز بهداشتی درمانی

ماده ۱: به منظور تامین مشارکت کارکنان و مدیران و نظارت بر حسن اجرای مقررات حفاظت فنی و بهداشت کار، صیانت نیروی انسانی و منابع مادی کشور در مراکز بهداشتی درمانی (بیمارستانها) مشمول و همچنین پیشگیری از حوادث و بیماریهای ناشی از کار، حفظ و ارتقاء سلامتی کارکنان و سالم سازی محیطهای کاری، تشکیل کمیته های حفاظت فنی و بهداشت کار در کلیه مراکز بهداشتی درمانی الزامی است.

تبصره: مراکز بهداشتی درمانی عبارتند از (بر اساس مصوبه وزارت متبوع در کتاب ضوابط و استانداردهای بهداشتی بیمارستان های عمومی کشور)

ماده ۲: مراکز بهداشتی درمانی که دارای ۲۵ نفر شاغل باشند، رئیس یا مدیر مرکز بهداشتی درمانی مکلف است کمیته ای بنام کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار با اعضاء ذیل تشکیل دهد:

- ۱- رئیس مرکز بهداشتی درمانی یا مدیر مرکز به عنوان نماینده تام الاختیار رئیس
- ۲- نماینده کارکنان مرکز بهداشتی درمانی (بر اساس دستور جلسه، نمایندگان گروههای ذینفع بدون حق رای می توانند شرکت کنند).

۳- مترون (مدیره پرستاری) و در صورت نبودن او، یکی از سوپروایزرهای مرکز بهداشتی درمانی

۴- مسئول حفاظت فنی

۵- مسئول بهداشت حرفه ای

۶- مسئول تاسیسات مرکز بهداشتی درمانی

۷- کارشناس مهندسی تجهیزات پزشکی مرکز بهداشتی درمانی

تبصره ۱:

مسئول حفاظت فنی می بایستی ترجیحا" از فارغ التحصیلان رشته حفاظت فنی و ایمنی کار باشد.

تبصره ۲:

مسئول بهداشت حرفه ای می بایستی از فارغ التحصیلان بهداشت حرفه ای مورد تایید مرکز بهداشت شهرستان باشد.

تبصره ۳:

اعضاء کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار به هزینه مرکز بهداشتی درمانی بایستی در برنامه های آموزشی و بازآموزی مربوط به حفاظت فنی و بهداشت کار که توسط ارگانهای مورد تایید وزارتین برگزار می گردد شرکت نمایند.

تبصره ۴:

در مراکز بهداشتی درمانی که ۲۵ تا ۵۰ نفر شاغل داشته باشند در صورتیکه یک یا دو نفر از اعضاء کمیته در مرکز بهداشتی درمانی حضور نداشته باشد جلسه کمیته با حداقل پنج نفر از افراد مذکور تشکیل می گردد مشروط بر آنکه در این کمیته مسئول حفاظت فنی یا مسئول بهداشت حرفه ای حضور داشته باشد.

تبصره ۵:

در مراکز بهداشتی درمانی که کمتر از ۲۵ نفر شاغل دارند نوع کار آنها ایجاب نماید بانظر مشترک و هماهنگ بازرس کار و کارشناس بهداشت حرفه ای محل، رئیس یا مدیر مرکز بهداشتی درمانی مکلف به تشکیل کمیته مذکور خواهند بود .

ماده ۳: جلسات کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار باید لااقل هر ماه یکبار تشکیل گردد و در اولین جلسه خود، نسبت به انتخاب یک نفر دبیر از میان اعضاء کمیته اقدام نمایند. تعیین زمان تشکیل جلسات و تنظیم صورتجلسات کمیته بعهده دبیر جلسه خواهد بود.

تبصره ۱:

در مواقع ضروری و یا زودتر از موعد یا پیشنهاد مدیر مرکز بهداشتی درمانی یا مسئول حفاظت فنی و یا مسئول بهداشت حرفه ای کمیته تشکیل خواهد شد.

تبصره ۲:

در صورتیکه کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار احتمال وقوع حادثه یا بیماری ناشی از کار را برای مرکز بهداشتی درمانی تشخیص دهد باید فوراً اقدام به تشکیل جلسه نموده و موارد راضمن اعلام به رئیس مرکز بهداشتی درمانی به اداره کار و مرکز بهداشت مربوطه اعلام نماید.

تبصره ۳:

رئیس یا مدیر مرکز بهداشتی درمانی مکلف است یک نسخه از تصمیمات کمیته مذکور و همچنین صورتجلسات تنظیم شده را تا یک هفته بعد از تشکیل جلسه به اداره کار و مرکز بهداشت مربوطه ارسال نمایند.

ماده ۴: کمیته مذکور بصورت مجزا و مستقل تشکیل و قابل حذف یا ادغام با سایر کمیته های موجود در مرکز بهداشتی درمانی نمی باشد.

ماده ۵: وظایف کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار در مراکز بهداشتی درمانی بشرح ذیل است:
۱- طرح مسائل و مشکلات حفاظتی و بهداشتی در جلسات کمیته و ارائه پیشنهادات لازم به رئیس مرکز بهداشتی درمانی جهت رفع نواقص و سالم سازی محیط کار

۲- انعکاس کلیه ایرادات و نواقص حفاظتی و بهداشتی و پیشنهادات لازم جهت رفع آنها به رئیس مرکز بهداشتی درمانی

۳- همکاری و تشریک مساعی با کارشناسان بهداشت حرفه ای و بازرسان کار جهت اجرای مقررات حفاظتی و بهداشت کار

۴- توجیه و آشنا سازی کارکنان نسبت به رعایت مقررات و موازین بهداشتی و حفاظتی در محیط کار
۵- همکاری با رئیس مرکز بهداشتی درمانی در تهیه دستورالعملهای لازم برای انجام کار مطمئن، سالم و بدون خطر و همچنین استفاده صحیح از لوازم و تجهیزات بهداشتی و حفاظتی در محیط کار
۶- پیشنهاد به رئیس مرکز بهداشتی درمانی جهت تشویق کارکنانیکه در امر حفاظت فنی و بهداشت کار علاقه و جدیت دارند.

۷- پیگیری لازم بمنظور تهیه و ارسال صورتجلسات کمیته و همچنین فرمهای مربوط به حوادث و بیماریهای ناشی از کار به ارگانهای ذیربط

۸- پیگیری لازم در انجام معاینات قبل از استخدام و معاینات دوره ای بمنظور پیگیری از ابتلاء شاغلین به بیماریهای ناشی از کار و ارائه نتایج حاصله به مراکز بهداشت مربوطه

۹- اعم موارد مشکوک به بیماریهای شغلی از طریق رئیس مرکز بهداشتی درمانی به مرکز بهداشت مربوطه و همکاری در تعیین شغل مناسب برای کارکنانیکه به تشخیص شورای پزشکی به بیماریهای شغلی مبتلاء شده و یا در معرض ابتلاء آنها قرار دارند (موضوع تبصره ۱ ماده ۹۲ قانون کار)

۱۰- جمع آوری آمار و اطلاعات مربوطه از نقطه نظر مسائل حفاظتی و بهداشتی و تنظیم و تکمیل فرم صورت نواقص موجود در مرکز بهداشتی درمانی

۱۱- بازدید و معاینه ابزار کار، وسائل حفاظتی و بهداشتی در محیط کار و نظارت بر حسن استفاده از آنها

- ۱۲- ثبت آمار حوادث و بیماریهای ناشی از کار و تجزیه و تحلیل یافته ها
- ۱۳- نظارت بر ترسیم نمودار میزان حوادث و بیماریهای شغلی و همچنین نصب پوستر های آموزشی بهداشتی و حفاظتی در محیط کار
- ۱۴- اعلام کانونهای خطرات حفاظتی و بهداشتی در مرکز بهداشتی درمانی
- ۱۵- نظارت بر نظم و ترتیب و چیدمان وسایل و تجهیزات و ابزار کار به نحو صحیح و ایمن و همچنین تطابق صحیح کار و شاغل در محیط کار
- ۱۶- تعیین خط مشی روشن و منطبق با موازین حفاظتی و بهداشتی بر حسب شرایط اختصاصی هر مرکز بهداشتی درمانی جهت حفظ و ارتقاء سطح بهداشت و ایمنی محیط کار و پیشگیری از ایجاد حوادث احتمالی و بیماریهای شغلی
- ۱۷- تهیه و تصویب و صدور دستورالعملهای اجرایی بهداشتی و حفاظتی جهت اعمال در داخل مرکز بهداشتی درمانی در مورد پیشگیری از ایجاد عوارض و بیماریهای ناشی از عوامل فیزیکی، مکانیکی، شیمیایی، ارگونومیک، بیولوژیکی و روانی محیط کار
- ۱۸- تدوین برنامه عملیاتی با همکاری اعضاء و تصویب کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار و اجرای آن مطابق جدول زمانبندی
- ۱۹- تدوین رویه اجرایی نیاز سنجی، آموزش و سنجش اثر بخشی آموزش بهداشت حرفه ای و ایمنی و تصویب آن در کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار، سپس تهیه و اجرای برنامه آموزشی بر اساس این رویه
- ۲۰- شناسایی، تعیین اهداف و اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار جهت استفاده از خدمات شرکت های بهداشت حرفه ای و مشاورین ایمنی قبل از اقدام به اندازه گیری عوامل زیان آور
- ۲۱- نظارت بر نحوه اندازه گیری عوامل زیان آور بر اساس اهداف از پیش تعیین شده با توجه به اصول و شرایط اندازه گیری عوامل زیان آور، ارائه نتایج اندازه گیری به همراه ارزیابی مسئول بهداشت حرفه ای به مرکز بهداشت قبل از انجام معاینات
- ۲۲- تهیه و تنظیم شناسنامه شغلی مرکز بهداشتی درمانی مطابق فرم مربوطه و انجام معاینات سلامت شغلی (معاینات قبل از استخدام در بدو استخدام - دوره ای حداقل سالی یک بار) برای کلیه شاغلینی که در معرض بروز بیماریهای ناشی از کار قرار دارند بر اساس ماده ۹۲ قانون کار جمهوری اسلامی ایران توسط مراکز مجاز.
- ۲۳- تدوین رویه اجرایی تهیه، تحویل، آموزش و نظارت بر وسایل حفاظت فردی، تصویب آن در کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار و استقرار و بروز نگهداشتن آن.
- ۲۴- تدوین رویه اجرایی شناسایی خطرات و ارزیابی ریسک و تصویب آن در کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار سپس انجام شناسایی خطرات، ارزیابی و کنترل ریسک
- ۲۵- تهیه و ترجمه MSDS تمامی ترکیبات و مواد شیمیایی موجود در مرکز بهداشتی درمانی و تصویب آن در کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار، آموزش و ابلاغ آن به کارکنان مربوطه
- ۲۶- همکاری در تدوین رویه اجرایی آمادگی و مدیریت واکنش در شرایط اضطراری و تصویب آن در کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار
- ۲۷- همکاری در برنامه ریزی، اجرا و نظارت بر تولید، جمع آوری، نگهداری بی خطر سازی، انتقال و دفع پسماندها مطابق قانون مدیریت پسماندها و آئین نامه های مربوطه

۲۸- همکاری در برنامه ریزی، اجرا و نظارت بر بهداشت پرتوها در مراکز بهداشتی درمانی مطابق قانون و آئین نامه های مربوطه

ماده ۶: وجود کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار و مسئولین حفاظت فنی و بهداشت حرفه ای در مرکز بهداشتی درمانی به هیچ وجه رافع مسئولیتهای قانونی رئیس یا مدیر مرکز بهداشتی درمانی در قبال مقررات وضع شده نخواه بود.

ماده ۷: این آئین نامه در ۷ ماده و ۹ تبصره در راستای اجرای ماده ۹۳ قانون کار جمهوری اسلامی ایران توسط وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و در تاریخ به تصویب وزرای کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسید.